מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות שורש, בניין, גזרה ומשקל במילים נתונות
- לתרגל דרכי תצורה שונות (גזירה, הלחם, ראשי תיבות)
- להתמודד עם שאלות בסגנון בחינת הבגרות על שם המספר ונטייה

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – שאלות רב-ברירה

1. ג – 7
2. ב – גזרת חסרי פ"נ

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – הופעל הוא הבניין הסביל של הפעיל
2. נכון – כך מוגדרת גזרת ל"ה
3. נכון – זו ההגדרה של משקל

חלק ג' – השלמת מילה

1. רגש
2. הפעיל

חלק ד' – התאמה

1. ב (האותיות הבסיסיות הנושאות את המשמעות המרכזית של המילה) – 1
2. ג (התבנית הקבועה שבה נוטה הפועל ומבטאת משמעות פעולה) – 2
3. ד (קבוצת פעלים המתנהגת לפי סוג האותיות בשורש) – 3
4. א (התבנית הקבועה של שמות עצם ותארים) – 4

חלק ה' – כתיבה ועיון

1. שורש הוא האותיות הנושאות משמעות, משקל הוא תבנית התנועות וההברות; למשל השורש כ.ת.ב במשקל מִפְעָל נותן 'מכתב'

חלק ו' – משימת העשרה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- שורש, בניין, גזרה, משקל ודרכי תצורה
- למשל 'מדרחוב' או 'רמזור'
- מונה מציין כמות, סודר מציין מקום ברצף

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בדוגמה אחת מהעיתון ולפרק אותה יחד עם הכיתה
- כדאי להדגיש את ההבדל בין גזרה (סוג שורש בפועל) למשקל (תבנית בשם)
- בגרסה לחינוך מיוחד מומלץ לדלג על הפריטים המסומנים כקשים יותר

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

בדף זה נתרגל את מערכת הצורות הנבחנת בבגרות: שורש, בניין, גזרה, משקל, דרכי תצורה ושם המספר, כפי שמופיעים בשאלות בסגנון הבחינה.

בנק מילים: רגש | הפעיל

1 חלק א' – שאלות רב-ברירה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה בניינים יש במערכת הפועל בעברית?

א) 5 ב) 6 ג) 7

2. איזו גזרה כוללת פעלים שבהם האות הראשונה בשורש היא נ', כמו 'נפל'?

א) גזרת שלמים ב) גזרת חסרי פ"נ ג) גזרת חסרי ל"ה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בבניין הופעל הפועל נמצא תמיד בצורה סבילה.	☐	☐
2	גזרת נל"ה כוללת פעלים שהאות האחרונה בשורש היא ה'.	☐	☐
3	משקל הוא התבנית הקבועה של תנועות ועיצורים שחוזרת במילים מאותה קבוצה.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילה

השלימו את המילה החסרה.

1. השורש של המילה 'מתרגש' הוא _____

2. בניין _____ הוא הבניין הפעיל-גורם, כמו במילה 'הרכיב'

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שורש	___	**א.** התבנית הקבועה של שמות עצם ותארים
2. בניין	___	**ב.** האותיות הבסיסיות הנושאות את המשמעות המרכזית של המילה
3. גזרה	___	**ג.** התבנית הקבועה שבה נוטה הפועל ומבטאת משמעות פעולה
4. משקל	___	**ד.** קבוצת פעלים המתנהגת לפי סוג האותיות בשורש

5 חלק ה' – כתיבה ועיון

ענו בקצרה.

1. הסבירו מהו ההבדל בין שורש למשקל, ותנו דוגמה אחת להמחשה.

6 חלק ו' – משימת העשרה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

כרטיס יציאה

מהם ארבעת המרכיבים העיקריים של מערכת הצורות?

תנו דוגמה למילה שנוצרה בדרך של הלחם

איך הרגשתי בשיעור? 😀 🙂 😐 ☹️